

תוכן - הקדמה

תנא מאוחר על תנא קדום, וכן אמורא מאוחר על אמורא קדום (סק"ה).

בענין לחלוק על שאר חיבורי התנאים כגון תוספתא וספרא וספרי (סק"ו).

ירושלמי על תוספתא (סק"ז).

בבלי על ירושלמי (סק"ח).

מהות הירושלמי (סק"ט).

דברי הרי"ף שההלכה היא כהבבלי נגד הירושלמי כי ההלכה היא כבתראי, ודברי הקובץ שיעורים על זה (סק"י).

רב תנא הוא ופליג (סקי"א).

תנא על נביא (סקי"ב).

דרכו של הקובץ הערות בהענינים הנ"ל (סקי"ג).

דרכו בקובץ שיעורים (סקי"ד).

דברי הגר"ח שמדינא אמורא יכול לחלוק על תנא (סקט"ו).

הסוברים שאמורא יכול לחלוק על דברי תנא שאינם נזכרים בתוך משנה או ברייתא (סקט"ז).

סיכום (סקי"ז).

ה) רש"י על חומש (גדר פשוטו של מקרא).

ו) בענין טעמי המצות.

א) אין מוקדם ומאוחר בתורה (הסדר שאירעו המאורעות שכתובים אחרי יצאת מצרים).

ב) בענין תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

בענין האיסור לומר דברים שבכתב בעל פה, ודברים שבעל פה בכתב (סק"א).

הדרך שנביאים וכתובים הם בגדר תורה שבעל פה שאח"כ נצטוו לכותבם (סק"ב).

גדרו של הרמב"ם במתי נעשו חמשה חומשי תורה שבכתב (סק"ג).

עוד בענין אם אסור לומר נביאים וכתובים בעל פה (סק"ד).

ג) בענין ההגדרה של תורה שבעל פה.

ד) בענין איך רש"י יכול לחלוק על התרגום.

אמוראים לחלוק על תנאים, וגאונים לחלוק על אמוראים (דרכו של הכ"מ) (סק"א).

בענין לחלוק על אגדתא ופירושים של חז"ל שאינם נוגעים להלכה (סק"ב).

אחרונים על ראשונים (סק"ג).

ראשונים על גאונים (סק"ד).

תוכן - ספר בראשית

בראשית

והיצר הרע של רוח רע. ובענין הכח של דומם וחי לסטות מרצון הקב"ה. נעשה אדם (א', כ"ו).

התחשבות בזולת.

ויברא אלקים את האדם (א', כ"ז).

שאדם נברא כל כולו ביום ששי ולא ביום ראשון כשאר הנבראים.

הנה נתתי לכם את כל עשב זרע וגו' לכם יהי לאכלה ולכל חית הארץ (א', כ"ט).

בענין איסור אכילת בשר לאדם הראשון, ולמה הותר לנח.

המן העץ אשר צויתוך לבלתי אכל ממנו אכלת: ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל (ג', י"א - י"ב).

בענין למה נסתלק שאול מן המלכות בגלל חטאו משא"כ דוד (סק"א).

בענין יסוד מהותם של אנשי כנסת הגדולה (סק"ב).

בענין הכח להנמיך את עצמו ולא ללכת בגדולות (סק"ג).

ויאמר אלקים אל הנחש כי עשית זאת וגו' (ג', י"ד).

בענין אין טוענים למסית, ודברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים.

והוא ימשל בך (ג', ט"ז).

בענין החיוב שעל אשה לכבד את בעלה.

ולאדם אמר וגו'.

המלה אדם לעומת המלה האדם.

קול דמי אחיך (ד', י').

בענין המאבד נפש אחת.

בראשית ברא אלקים [א].

המחלוקת בין התרגום ורש"י בביאור הפסוק.

בראשית ברא אלקים [ב].

ביאור "בראשית נמי מאמר הוא".

בראשית ברא אלקים [ג].

ביאור המשנה בריש פרק ה' דאבות שבעשרה מאמרות נברא העולם.

בראשית ברא אלקים [ד].

בענין העיקר של קדמות ה', ודעת הרמב"ם בנוגע להאמונה של חידוש העולם יש מאין (סק"א).

בענין היסוד של העיקר של תחיית המתים (סק"ב).

דברי העיקרים בענין חומרת הכופר בחידוש העולם יש מאין (סק"ג).

ויברל אלקים בין האור ובין החשך (א', ד').

המחלוקת בין רבי יעקב ורבנן במס' חגיגה, וביאור דברי רש"י כאן.

בענין למה הוצרך רש"י לדברי רבי יעקב (סק"ב).

המשך דברי רש"י בפסוק י"ד (סק"ג).

בירור דרכי המפרשים בענין מה קרה לפי חכמים ביום ראשון ומה קרה ביום רביעי (סק"ד).

המימרא של רב יהודה ב"ר סימון שהי' סדר זמנים קודם לכן (סק"ה).

דרכו של הגור ארי' (סק"ו).

עץ פרי (א', י"א).

בענין היצר הרע של טבע הגוף,

ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת
(ה', ג').

בענין דמותם וצלמם של קין וזרעו,
והבל (סק"א).

ויהיו ימי אדם אחרי הולידו את שת שמנה
מאת שנה וגו' (ה', ד').

בענין מה שדורות הראשונים
האריכו ימים כל כך.

ויולד בן (ה', כ"ח).

יסוד המלה "בן", והמלה "זכר".

ויהי נח בן חמש מאות שנה ויולד נח את
שם וגו' (ה', ל"ב).

בענין פחותים מבני מאה בזמן המבול.

ויאמר ה' אמחה וגו' (ו', ז').

בענין העשרה דורות בין אדם הראשון
לנח ואריכות אפים של הקב"ה.

ויאמר ה' אמחה וגו' מאדם עד בהמה (ו', ז').

בענין למה נמחו הבעלי חיים.

בענין עונשו של קין.

גדול עוני מנשא (ד', י"ג).

תשובתו של קין.

וישב בארץ נוד קדמת עדן (ד', ט"ז).

בענין מה שעבר הירדן ו"רוח
מזרחית" קולטות רוצחים.

וידע אדם וגו' (ד', כ"ה) [א].

בענין "בהדי כבשי דרחמנא למה
לך".

וידע אדם וגו' (ד', כ"ה) [ב].

בענין "קשט עצמך ואח"כ קשט
אחרים".

אז הוחל לקרא בשם ה' (ד', כ"ו) [א].

בענין עבודה זרה בימי אנוש.

אז הוחל לקרא בשם ה' (ד', כ"ו) [ב].

ביאור "שכל הדורות היו מכעיסין
ובאין" (סק"א).

עוד בענין עבודה זרה בימי אנוש
(סק"ב).

נח

נח איש צדיק (ו' ט').

בענין יש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי.

תמים הי' בדורותיו (ו', ט').

עוד בענין הנ"ל, ובענין מי שהתמריץ לעלייתו הוא הרחף להצטיין על הזולת.

את האלקים התהלך נח (ו', ט') [א].

ביאור "את האלקים התהלך", ו"התהלכתי לפניו", ולכתך אחריי".

את האלקים התהלך נח (ו', ט') [ב].

ביאור מדת התמימות.

כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (ו', ט').

בענין מקצת שבחו בפניו.

והנה עלה זית טרף בפיו (ח', י"א).

בענין שונא גזל.

צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך (ח', ט"ז).

בענין למה הוצרכו להיתר תשמיש.

ויום ולילה לא ישבתו (ח', כ"ב).

שיום ולילה לא ישבתו גם בעלי' ברוחניות, ואיך להתיחס לזה.

ואך את דמכם לנפשתכם וגו' (ט', ה') [א].

בענין אם המאבד עצמו לדעת עובר בלא תרצח (סק"א).

עוד בענין הנ"ל, וביאורים כמה שכתב הרמב"ם שאין ממיתים אותו (סק"ב).

עוד בענין הנ"ל, ובענין אם לא תרצח נחשב עבירה שבין אדם לחבירו או בין אדם למקום (סק"ג).

ואך את דמכם לנפשתכם וגו' (ט', ה') [ב].

בענין אם מותר לאבד את עצמו לדעת כשירא שמא יכריחוהו לעבור על הג' חמורות.

מיד כל חיה אדרשנו (ט', ה').

בענין אם סקילת השור היא בגדר גזיה"כ או בגדר עונש על הבעלים או בגדר עונש על השור (סק"א).

עוד בענין אם שייך עונשים על בעלי חיים, וכן על דוממים (סק"ב).

מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם (ט', ה').

בענין בן נח שהרג בשוגג.

ואני הנני מקים את בריתי אתכם (ט', ט').

בענין מה שנח חשש להוליד עוד בנים שמא ירשיעו, ובענין "בהדי כבשי דרחמנא למה לך".

ארור כנען עבד עבדים יהי' לאחיו (ט', כ"ה).

בענין אם כל העבדים הם מכנען.

ומשם הפיצם (י"א, ט').

בענין אהבת הקב"ה את השלום.

אלה תולדת שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד וגו' (י"א, י').

בענין מה שאברהם נטל שכר כל העשרה דורות מנח עד ימיו (סק"א).

בענין אם אברהם הי' באמת הצדיק היחידי באותם דורות (סק"ב).

בענין מדריגת שם ועבר לעומת מדריגת אברהם (סק"ג).

וימת תרח בחרן (י"א, ל"ב).

בענין מה שפטר הקב"ה את אברהם מכיבוד אב.

לך לך

הוא דמשק אליעזר (ט"ו, ב').
 בענין המהות של לימוד בעיון
 (סק"א).
 הדרך איך להגיע להתכלית הנ"ל
 (סק"ב).
 והאמן בה' ויחשבה לו צדקה (ט"ו, ו').
 בענין נתינת אות, ומעשה אבות
 סימן לבנים.
 וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי (ט"ו,
 י"ד).
 בענין למה נעשו המצרים וסנחריב
 ונבוכדנצר, הלא קיימו את הגזירות
 של הקב"ה.
 ואת הרפאים (ט"ו, כ').
 בענין אם ארצו של עוג הובטחה
 לאאע"ה והיתה מעיקר ארץ ישראל.
 ולא יקרא עוד את שמך אברם והי' שמך
 אברהם (י"ז, ה').
 בענין הקורא לאברהם אברם.
 ואתה את בריתי תשמר (י"ז, ט').
 בענין אם התרי"ג מצות שלנו
 כוללות גם ציוויים שנאמרו לפני
 הר סיני, כגון מילה לאברהם וגיד
 הנשה ליעקב ועוד, או האם הן
 כוללות רק מה שנאמר על הר סיני,
 והציוויים הנ"ל נאמרו עוד פעם
 בסיני בעל פה (אפילו אם אינם
 כתובים עוד פעם בתוך התורה).
 ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר לדרתיכם
 יליד בית ומקנת כסף וגו' (י"ז, י"ב).
 בענין אם המצות מילת עבדים
 שנאמרה לאברהם אבינו היא רק
 למול לחוד, או האם המצוה היא
 להחיל עליהם את הדין של עבד
 כענני גזר הכהונה של שם בן נח.

לך לך מארצך (י"ב, א').
 בענין עמידה בנסיונות.
 וילך אתו לוט (י"ב, ד').
 השתלשלות מדריגותיו של לוט.
 ויט אהלה (י"ב, ח').
 בענין מה שנטה את אהל שרה
 תחילה, ובענין אם יש חיוב על
 אדם לכבד את אשתו.
 הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את (י"ב,
 י"א).
 בענין מה שאאע"ה קיים את כל
 התורה.
 ולאברם היטיב בעבורה (י"ב, ט"ז).
 בענין למה לקח מתנות מפרעה ולא
 ממלך סדום.
 בענין אם ישראל וגוי חייבים לעבוד
 כדי לשלם חובות (סק"א).
 עוד בענין למה לא לקח ממלך
 סדום (סק"ב).
 עוד טעמים להנ"ל (סק"ג).
 אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה
 (י"ג, ט').
 בענין הזהירות של אברהם לשמור
 על כבודו של לוט.
 ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד (י"ג,
 י"ג).
 בענין החילוק בין "רע" ל"רשע",
 וכן בענין שכנות והתחברות לאדם
 רע ולאדם רשע.
 ויחלק עליהם לילה וגו' (י"ד, ט"ו).
 בענין ההיתר של אאע"ה להרוג את
 המלכים.
 ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא
 כהן לא-ל עליון (י"ד, י"ח).
 בענין גדר הכהונה של שם בן נח.

ונכרתה הנפש ההוא (י"ז, י"ד).

ביאור כרת וערירי (סק"א).

החילוק שבין כרת לבין מיתה בידי

שמים (סק"ב).

והקמתי את בריתי אתו (י"ז, י"ט).

בענין מילת בני קטורה.

וירא

אי' שרה אשתך (י"ח, ט').

בענין ההשפעה של דיבורים שמדברים להזולת, וביאור "אגרא דבי הלולי מילי", ובענין האיסור להתחבר לרשע אפילו לדברי תורה.

ואני זקנתי (י"ח, ג').

בענין לשנות מפני השלום, ובענין השקרים שאמר שמשון לדלילה, ובענין "ניכרים דברי אמת".

כי לא אוכל לעשות דבר עד באך שמה (י"ט, כ"ב).

בענין אם קיימים חטא ויצר הרע אצל מלאכים, וכן בענין שני הסוגים של יצר הרע.

ויתפלל בעדך (כ', ז').

בענין מהות מחילה לחבירו על חטא שחטא נגדו.

כי אמרה אל אראה במות הילד (כ"א, ט"ז).

בענין ההתנהגות של הגר כלפי ישמעאל כשהי' חולה בהשוואה להתנהגותה של השונמית.

והוכח (והוכיח) אברהם את אבימלך על אדות (אודות) באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך (כ"א, כ"ה).

ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם (כ"א, ל"ג).

ביאור "ויקרא".

והאלקים נסה את אברהם (כ"ב, א').

בענין מהות האות נ' והאות ס', ובענין ביטול העצמיות, ואושר בעולם הזה.

אל אחד ההרים (כ"ב ב').

בענין השורש "הר".

ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש וגו' (כ"ב, ד').

בענין טוהר ועדינות הדיבור.

תחת בנו (כ"ב, י"ג).

"עפרו של יצחק".

הנה ילדה מלכה גם הוא בניס לנחור אחיך (כ"ב, כ').

"השוותה משפחותי למשפחות אברהם".

חיי שרה

י"ד) [ב] (מיוסד על שיחתו של ר' אליהו לאפיין זצ"ל בספר לב אליהו).

בענין החשיבות של מדות טובות, ולמה אליעזר הקפיד על מדות.

עבד אברהם אנכי (כ"ד, ל"ד).

בענין מה שאברהם ואליעזר התנהגו בתמימות ובלי התחכמויות.

ואבא היום אל העין (כ"ד, מ"ב).

בענין השורש "עין".

ונשאלה את פי' (כ"ד, נ"ז).

בענין דעת האשה בקידושין ובנישואין ובאישות בן נח.

ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה (כ"ה, א').

בענין אם הגר היתה שפחה או משוחררת כשלקח אותה אאע"ה, וכן בענין אם היתה אשתו או פלגשו, וכן כהנ"ל בנוגע לקטורה.

גר ותושב אנכי עמכם (כ"ג, ד').

בענין מתי זכינו בארץ ישראל.

וה' ברך את אברהם בכל (כ"ד, א').

בענין שיסורים מועילים לעלי' ברוחניות.

שים נא ירך תחת ירכי (כ"ד, ב') [א].

דעות הראשונים בענין מה הי' תוכן השבועה שהשביע אברהם את אליעזר, וכן בענין שבועה על תנאי.

שים נא ירך תחת ירכי (כ"ד, ב') [ב].

בענין "תנאי קודם למעשה", בצד ההן של התנאי, ובצד הלאו.

והי' הנערה) אשר אמר אלי' וגו' (כ"ד, י"ד) [א].

בענין למה לא הי' אסור משום הלאו של לא תנחשו.

והי' הנערה) אשר אמר אלי' וגו' (כ"ד,

תולדות

- ויבא עשו מן השדה והוא עיף (כ"ה, כ"ט).
- בענין חמש עבירותיו של עשו באותו היום.
- ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי (כ"ה, ל"א).
- בענין עבודת זר בבמה, ובענין הקרבת הבכורות.
- ויבז עשו את הבכרה (כ"ה, ל"ד).
- מכירת רוחניות בשביל כל מיני נזידים.
- בענין בכור לעבודה מצותי (כ"ו, ה').
- בענין דברי רש"י שהכוונה היא ל"דברים שאילו לא נכתבו ראויין הן להצטוות כגון גזל ושפיכות דמים".
- בעבור תברכך נפשי (כ"ז, ד').
- בענין המהות של ברכה.
- דברי האבן עזרא (סק"א).
- דברי האברנאל (סק"ב).
- דברי ספר העיקרים (כעין דברי האברנאל) (סק"ג).
- דברי ה"שיעורי דעת" (סק"ד).
- דברי ה"מכתב מאליהו" (סק"ה).
- הגמ' בברכות שביקש הקב"ה מר"י בן אלישע שיברך אותו (סק"ו).
- עוד הבנה בענין המהות של ברכה (סק"ז).
- ארריך ארור ומברכך ברוך (כ"ז, כ"ט).
- בענין "צדיקים תחילתן יסורין וסופן שלוה".
- וירא עשו וגו' (כ"ח, ו' - ח').
- מדת האיפוק.
- אחות נביות (כ"ח, ט').
- בענין מה שנענש יעקב על הכ"ב שנים שלא קיים כיבוד אב ואם.

ויצא

ביאר התגובות של יעקב יוסף ובנימין (סק"ו).
 ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא (כ"ט, י"ב).
 "אני אחיו ברמאות".
 זה לי עשרים שנה בביתך (ל"א, מ"א) [א].
 שרשע משתנה לפי הנגיעות של אותה שעה.
 זה לי עשרים שנה בביתך (ל"א, מ"א) [ב].
 בענין למה נגד לבן הגיב יעקב בתקיפות משא"כ נגד עשו (וכן מצינו חילוק זה בתגובות כלל ישראל להיונים ולהמן).
 זה לי עשרים שנה בביתך (ל"א, מ"א) [ג].
 מהשם מצעדי גבר כוננו, ודרכו יחפץ (תהלים ל"ז, כ"ג).
 זה לי עשרים שנה בביתך (ל"א, מ"א) [ד].
 לא לחיות בתוך הצרות, ודוגמאות לזה מחיי יעקב ורבקה.

אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי (כ"ח, ט"ז).
 בענין לתקן את מה שקלקל, אפילו אם קלקל בשוגג.
 וידר יעקב נדר לאמר וגו' (כ"ח, כ').
 כוונת התרגום במה שתרגם "וקיים יעקב קים".
 וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך (כ"ט, י"א).
 בענין שיש דברים שהם קיימים אבל אינם בתוך הגבולים של החושים הגשמיים (סק"א).
 ההסתכלות על בנים כהמשך קיומינו (סק"ב).
 ההכרה שיש קיומים רוחניים (סק"ג).
 עוד בענין שבנים הם המשך קיומינו (סק"ד).
 בענין המאבד את עצמו לדעת (סק"ה).

וישלה

נוסח התפילה במוסף של שבת "אז
מסיני נצטוו" (סק"ז).
מה שכתוב בהדברות השניות
"כאשר צוץ" (סק"ח).
המחלוקת שבין אביי ורב אסי
בשבת דף קל"ה (סק"ט).
בענין מתי התחילה המדריגה של
נבואה של מרע"ה (סק"י).
וישקהו (ל"ג, ה').
בענין "בידוע שעשו שונא ליעקב".
כראת פני אלקים ותרצני (ל"ג, י').
בענין הלאו של חנופה.
בענין אם היכא שיש סכנת נפשות
מותר גם להצדיק פעולותיו הרעות
או האם מותר רק לשבחו ולהתראות
כאוהבו (סק"א).
בענין מה מותר היכא שיש רק סתם
פחד (סק"ב).
היכא שאין פחד (סק"ג).
וידבר על לב הנער(ה) (ל"ד, ג').
נערה - ילדה.
ויענו בני יעקב וגו' במרמה (ל"ד, י"ג).
כוונת בני יעקב, ומדריגת אנשי שכם.

עם לבן גרתי (ל"ב, ה').
בענין מה שקיימו האבות את התורה.
ויירא יעקב מאד (ל"ב, ח').
כללים בענין מתי חוזר בו הקב"ה
מדבר טוב שהבטיח.
ויותר יעקב לבדו (ל"ב, כ"ה).
בענין הכח של אדם גדול לעסוק
גם בדברים קטנים (סק"א).
מדת הסדר (סק"ב).
על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה
(ל"ב, ל"ג).
בענין המהות של מנין תרי"ג מצות.
דברי רבי יהודה וחכמים בחולין דף
ק', וביאורי רש"י והרמב"ם בדברי
חכמים, וכן דברי רבי יצחק שהביא
רש"י בתחילת בראשית (סק"א).
דברי רבי שימלאי בסוף מכות
(סק"ב).
ביאור הסוגיא בהוריות דף ח'
(סק"ג).
הגמ' ביבמות דף ה' ע"ב (סק"ד).
תוס' בקידושין דף ל"ח ע"א בשם
הירושלמי (סק"ה).
דברי הכלי חמדה בענין אם גר שמל
ולא טבל חייב לשמור שבת (סק"ו).

וישב

- וישב יעקב וגו' (ל"ג, א') [א].
- "ביקש יעקב לשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף": מה רע בזה שביקש יעקב לשלוח.
- וישב יעקב וגו' (ל"ג, א') [ב].
- עוד בביאור "ביקש יעקב לשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף".
- וישמע ראובן ויצלהו מידם (ל"ז, כ"א).
- בענין אם הכל הוא בהשגחה או האם שיך גם מקרים.
- ציטוט הגמ' בחולין דף ז' והגמ' בכתובות דף ל' (סק"א).
- דברי החינוך במצוה קס"ט (סק"ב).
- דברי הרמב"ן בסוף פרשת בא (סק"ג).
- דברי הרמב"ן בפרשת וירא (סק"ד).
- דברי החכמה ומוסר ליישב את הסתירה בדברי הרמב"ן (סק"ה).
- דברי הרמב"ם בענין הנ"ל (סק"ו).
- בענין אם אדם יכול להרע להזולת בלי שיהי' נגזר (סק"ז).
- דברי האור החיים המפורסמים כאן, וכן הזהר והאלישיך שפירשו כמותו (סק"ח).
- פירושי רש"י והאור החיים בפרשת ויחי על מה שאמר יוסף התחת אלקים אני (סק"ט).
- המימרא של הלל בפ"ב דאבות, ודברי רש"י והמהרש"א על זה במס' סוכה (סק"י).
- הסליחה אלה אזכרה (סקי"א).
- דברי האלישיך והרלב"ג והחינוך על
- מה שאמר דוד "ה' אמר לו קלל" (סקי"ב).
- הפסוק ביחזקאל ל"ג ו' והמפרשים שם (סקי"ג).
- הגמ' בכתובות דף ל' והדרך שלעצמו יכול להרע אבל לא לאחרים (סקי"ד).
- עוד בענין אם אפשר לאדם להרע לעצמו (סקט"ו).
- דברי הר"ח בחגיגה (סקט"ז).
- עוד מקורות (סקי"ז).
- הגמ' בחולין דף ז' (סקי"ח).
- לכו ונמכרנו וגו' (ל"ז, כ"ז).
- בענין אם היו האחים חייבים משום גונב איש ומכרו.
- ויבם אותה (ל"ח, ח').
- יבום בימי האבות.
- הוציאווה ותשרף (ל"ח, כ"ד).
- בענין הפסק דין של שריפה על תמר.
- והיא שלחה אל חמי' (ל"ח, כ"ה).
- בענין המלבין פני חבריו ברבים אין לו חלק לעוה"ב.
- בענין אם הוי אביוריהו דשפיכות דמים (סק"א).
- הטעם למה אין לו חלק לעולם הבא (סק"ב).
- על איזה לאו הוא עובר (סק"ג).
- בענין אם הלאו הוא רק כשפניו משתנות, וכן רק ברבים (סק"ד).
- בענין מתי מותר להכלים בפני אנשים לשם תוכחה (סק"ה).

בענין אם רק מי שרגיל בזה אין לו חלק לעוה"ב (סק"ה).

בענין מה שמשמע שמותר לו להרוג את עצמו כדי שלא להלכין (סק"ז).

בענין אם רק המלכין אדם כשר אין לו חלק (סק"ח).

בענין אם תשובה מועלת (סק"ט).
דברי הספר חסידים (סק"י).

בענין כמה זה "רבים" (סקי"א).
בענין המכנה שם לחבירו (סקי"ב).
ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח וגו' (ל"ט, ב').

בענין הצלחתו של יוסף.

מקץ

ויאמר אלהם מרגלים אתם וגו' (מ"ב, ט') [א].
החילוק בין יוסף להאחים באיך
הגיבו להאשמות נגדם.

ויאמר אלהם מרגלים אתם וגו' (מ"ב, ט')
[ב].

בענין "המחלל שם שמים בסתר
נפרעין ממנו בגלוי".

אבל אשמים אנחנו על אחינו וגו' (מ"ב,
כ"א).

בענין "יפשפש במעשיו".

הבקר אור והאנשים שלחו (מ"ד, ג').

בענין לצאת יחידי בלילה.

כי נשני אלקים וגו'. כי הפרני אלקים וגו'
(מ"א, נ"א - נ"ב).

חילוק יסודי בין מהותו של אפרים
למהותו של מנשה (סק"א).

החשיבות של קביעת מסגרת גשמית
לדברים רוחניים (סק"ב).

בענין יסוד המהות של פיוטים
(סק"ג).

ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם וגו'
(מ"ב, ט').

בענין למה יוסף לא הזדרו להודיע
ליעקב שהוא חי. וכללים בענין מתי
אומרים "בהדי כבשי דרחמנא למה
לך".

ויגש

ויגש אליו יהודה (מ"ד, י"ח).

בענין מה סבר יהודה כשבתחילה לא התווכח עם יוסף ועכשיו החליט להתווכח.

ויתן את קלו בבכי (מ"ה, ב').

בענין הבכי של יוסף.

ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחי' שלחני אלקים לפניכם (מ"ה, ה').

פסוק זה לעומת הפסוק "להחיות עם רב".

ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק (מ"ו, א').

בענין החיוב לכבד את אבי אביו.

שיטות הפוסקים (סק"א).

ישוב קושיית הרמב"ן על דברי המדרש שהביא רש"י (סק"ב).

ישוב קושיית הלוי' חן למה לא אמרינן אתה ואביך חייבים בכבוד אבי אביך (סק"ג).

עוד ישוב (סק"ד).

בענין החיוב לכבד רבו דרבו (סק"ה).

ויסע ישראל וכל אשר לו (מ"ו, א').

בענין שחסו על כליהם.

ואנכי אעלך גם עלה (מ"ו, ד').

בענין למה הוצרך יעקב לבקש ולהשביע את יוסף על דבר זה, הלא הקב"ה הבטיחו אעלך גם עלה.

ויאסר יוסף מרכבתו (מ"ו, כ"ט).

בענין אם מלך חייב בכבוד אב, ובענין אם אביו של המלך חייב לכבד את בנו מדין מלך.

בענין מהותו של יוסף.

התופעה של בכי אצל יוסף (סק"א).

הבחינה של "אב" שהיתה ליוסף (סק"ב).

הענין שהי' בראיית יעקב את יוסף (סק"ג).

מהותו של יוסף: "יתר על המדה" (סק"ד).

לפ"ז מוסברת מלכותו של יוסף (סק"ה).

לפ"ז מוסבר למה משכן שילה הי' בחלקו של יוסף (סק"ו).

לפ"ז מוסברת התופעה של בכי מרובה שמצינו ביוסף (סק"ז).

לפ"ז מוסברת הבחינה של "אב" שהיתה ליוסף (סק"ח).

לפ"ז מוסברת צורת הנחלה בארץ ישראל שהיתה ליוסף (סק"ט).

לפ"ז מוסברת הבחינה של "להבה" של יוסף (סק"י).

הענין של ראיית יעקב את יוסף (סקי"א).

ביאור "יוסף לי ה' בן אחר" (סקי"ב).

ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים (מ"ז, כ"ח).

שהפך את הצרות (מצרים) לחיות.

ויאמר השבעה לי וגו' (מ"ז, ל"א).

בענין למה הוצרך יעקב לבקש ולהשביע את יוסף על דבר זה, הלא הקב"ה הבטיחו אעלך גם עלה (מ"ו, ד').

אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי (מ"ח, ה').

בענין שבטי אפרים ומנשה [א].

עוד בענין שבטי אפרים ומנשה [ב].

עוד בענין שבטי אפרים ומנשה [ג].

עוד בענין שבטי אפרים ומנשה [ד].

עוד בענין שבטי אפרים ומנשה [ה].

בך יברך ישראל לאמר ישמך אלקים כאפרים וכמנשה (מ"ח, כ').

למה לא כגרשום קהת ומררי או האחרים.

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו וגו' (מ"ט, א').

בענין אין מוכיחים את האדם אלא סמוך למיתה.

לא יסור שבט מיהודה (מ"ט, י') [א].

בענין מה שמלך צריך להיות משבט יהודה, ובענין מה שהוא צריך להיות גם מזרע דוד.

לא יסור שבט מיהודה (מ"ט, י') [ב].

בענין אם יהודה מעכב.

עד כי יבא שילה ולא יקהת עמים (מ"ט, י').

בענין העיקר של ביאת המשיח (סק"א).

עוד בענין העיקר של ביאת המשיח (סק"ב).

ותשב באיתן קשתו (מ"ט, כ"ד).

בענין איך העובדא ש"קיים אורייתא בסתרא" גרם לקיום החלומות.

וישאו אתו בניו ארצה כנען (נ', י"ג).

בענין מה שמשמע שרק מגורן האטוד והלאה נשאו אותו כסדר הדגלים.

ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה (נ', כ') [א].

בענין היכא שחישב לעשות רע אבל יצא דבר טוב, האם מגיע לו שכר או עונש או כלום.

ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה (נ', כ') [ב].

בענין למה לא אמר כן רבי שמעון בן יוחאי על יהודה בן גרים שהלשין עליו.

חזק חזק ונתחזק.

בענין למה מחזקים בסוף.